

Szerkesztői iroda:

Belmagyar-utca végén (Máriaffy-ház), a hová a lap szellemi részét megillető közlemények címzendők.

Az „Ellenzék” előfizetési díja:

Égész évre . . . 16 forint. Negyedévre . . . 4 forint.
Félre . . . 8 forint. Egy hóra . . . 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 5 krajczár.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Kiadó-hivatal:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

Egy négyszög czentiméternyi tér ára 4 krajczár. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek.

Reklám sora 1 forint.

Bélyeg-illeték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora 5 forint.

Nyilttéri ozlkek garmond sora után 20 kr. fizetendő.

Gróf Majláth püspök beszéde.

Kolozsvár, szept. 18.

Az EMKE-nek Gyulafehérvárt tartott 15-ik évi rendes közgyűlésén napirendre került tárgyak egyik legjelentősebbje s egyben a gyűlés fénypontja az az emlékbeszéd volt, melyet gróf Majláth Gusztáv Károly, erdélyi r. kath. megyéspüspök tartott a mi megdicsőült királynénk Erzsébet felett.

Ennek a beszédnek nemcsak az adja meg a fontosságát, hogy azt a magyar r. kath. klerusnak egyik magas állású és agy szerepet játszó tagja tartotta, hanem ennek a beszédnek a tartalma becse adja meg annak különös értékét.

Ennek a nagy feltűnést keltő beszédnek főképpen az a része, melyben a dicsőült királyné életével és jellemzésével foglalkozik, s a melyben az ő emlékét dicsőíti, egyike a legszebbeknek azok közül, melyeket erről a fennkölt szellemű és jószágos lelkületű fejedelem asszonyról irtak és az egész közönség, mely végig hallgatta ez ékes szavú főpapnak a beszédjét, teljesen ádatda magát annak a hatásnak, melyet a beszéd reá gyakorolt.

A királyné vallásosságát, női és anyai erőnyeit és előkelő lelki tulajdonságait aligha jellemezte valaki hüebben és igazabb vonásokkal, mint ez a nagy talentumu ifjú főpap, a ki teljesen bele-mélyedt a tárgyába és oly aratott magyarárzója volt a boldogult királyné lelki életének és sok rendbeli egyéni előkelőségének, mint igen kevesen azok közül, a kik e minden tekintetben kimagasló nő jellem megrajzolásával foglalkoztak.

Az egész ünneplő és egyben gyászoló közönség a legteljesebb lelki gyönyörűséggel hallgatta az ifjú főpapécs beszédjét, s a mikor azt bevégezte, olyan spontán erővel tört ki a tetszészaj, hogy pillanatokig egyéb sem volt hallható, mint a lelkes tapsvihar és éljenriadalom.

Kétségtelen dolog, hogy gróf Majláth Gusztáv püspök ezzel az emlékbeszéddel nagy diadalt aratott. Mindenki őszintén és méltán gratulálhatott neki azért a fényes sikerért, a melyet az emlékbeszédjével aratott.

Beszédjének az a része azonban, melyben az anarkizmns és a szociáldemokratizmus veszedelmes tanai ellen vette fel a küzdelmet, bár lényegében sok igazságot tartalmaz — sokaknak a véleménye szerint nem volt szerencsésen beillesztve az emlékbeszéd keretébe és kétségtelenül sok tekintetben zavarólag hatott arra az összhangra, melyet magán az emlékbeszédhez keresett mindenki, a ki csak arra volt elkészülve, hogy e beszéd hatása alatt, minden más körülménytől eltekintve, kizárólag a nagy királyné emlékének áldozhasson.

Azokat a tanításokat, melyek a szociáldemokraták lelkiéletét megrontják és erkölcsüket megmételtyezik, s a mely tanítások egyebek közt azt is eredményezik, hogy a jogaikban megsértettnek hitt emberek ártatlanok életére törjenek, csak azért, hogy az elhatalmasodó tekintélyt ártalmatlanná tegyék — kétségtelenül minden komolyan gondolkozó ember *jogosan elítélheti*; ámde ahhoz már kétségtelenül sok újkorai bölcsélet kizárólag tehető-e felelőssé mindamaz eredményekért, melyeket néhány ekzaltált lelkületű ember a jogrend és az életbiztonság veszélyeztetése terén kiküzd, a legtöbbször olyképpen, hogy ártatlanokat ejt áldozatul, mint a hogy Luccheni a mi jószágos királynénkat sebezte halálra, a nélkül, hogy a legkisebb egyéni oka lett volna erre a szörnyű gyilkosságra.

Abban a tételben, a mely szerint Majláth püspök a királyné galád gyilkosa felett kárhoztató ítéletet mondott, minden ép elméjű ember feltétlenül

egyetért és ha az ifjú püspök megmarad ennek a kárhoztató ítéletnek a kimondásánál, a hatás egyetemesebb és igazabb leendett. Mikor azonban az ujkorai bölcselleteknek minden ilyen merényletért való felelőssé tétele által a küzdelmet az ugynevezett „istenes bölcsélet” nevében e beszéd keretében vette fel, ezzel már tulment a czélon s kiegesztelés helyett *harcot* provokált egy emléknél, a mely mellett való áldozás közben a békét és a megnyugvást kell vala hirdetni.

Elfogadhatjuk azt a tételt, hogy a törrel, vagy egyéb gyilkos eszközkel felfegyverzett emberek nem tekinthetők egyszerűen megtévelyedetteknek és öntudatosság nélkül cselekvő egyéneknek, hanem ama tanítások által vannak megvesztegetve, a melyet az ujkori bölcsélet gyűjtő neve alá tán nem egészen helyesen sorolt tanok hirdetői terjesztenek, — ámde, a mikor a királyné emlékének áldozunk, ennél a szent emléknél fel kell szabadítanunk a lelkinket minden vádaskodó szándéktól, s Majláth püspök mindenestre teljesebb hatást ér el, ha szigoruan megmarad e kereteken belül, s azt a témát, melyet ez emlékbeszéd keretei közt fejtegetett, más alkalommal és önállóan használja fel elméldéde tárgyául.

Közelebből még bővebben kifejtjük idevágó nézeteinket.

Politikai hir.

Ivánka Zsigmond a régi rendszerről. Az öreg Ivánka Zsigmond, a hontmegyei politikuskos nesztora, ismételten kemény ítéletet mond a régi rendszerről és ezzel kapcsolatosan felszólítja azokat a megyebizottsági urakat, a kiknek bármiféle uton-módon okuk van a megyei törvényhatóságok jelen működésében részt nem venni, hogy jelentseik be kilépésüket. Ez a figyelmeztetés a régi rendszer híveit illetheti, habár ezt az öreg politikus kiméletesen elhallgatja. Ivánka Zsigmond kérelme és figyelmeztetése Hontmegye bizottsági tagjaihoz így szól:

Széll Kálmán nevével s személyében egy új korszak virrad hazánkra, mely hivata van azon bilíneseket, melyeket Tisza évtizedek óta kovácsolt s Bánffy rendszerre a nemzet alkotmányára rászorított, mint tavaszi nap melege a jég kérgét, hazafias érzékeinkről leolvaszsa. Eddig nem a szavazók akaratát nyilatkozott meg a megyebizottsági tagok választásánál, mert az ellenzék ellenőrző elemet még lélekzethez sem akarta juttatni a hivatalosan kiküldött hatalom; hanem az uralkodó párt érdeke érvényesült erővel, fenyegetéssel, pénzzel, vesztegetéssel. A politikai élet ezen légkörében elnémult a meggyőződés szava, megbénult a szabadság öntudata. — A törvényhatóság megtartotta ugyan alakai működését, de lényegében valóságban anyagi párt-önként dult s hatalmaskodott választmányain és gyűléseinken, mert köztudomásu, hogy Hontban a megyebizottsági választmányokból a Mufti parancsára az ellenzék tagjai csaknem egytől-egyik ki voltak zárva, száműzve, így volt lehetséges minden ellenőrzést a közönség és a szegény nép nagy kárára, romlására szabadon úzni és folytatni.

Széll Kálmán vállalkozott a nagy munkára, hogy visszaadja a nemzetnek törvényes önkormányzati jogát, a törvényhatóság életerejének felszelen szabadságát.

Felhivom tehát azon tisztelt megyebizottsági tagokat, kik akár hivatalos elfoglaltságuk, akár egyéni érdekeik szempontjából, törvényhatóságunk működésében éber közreműködésüket nem akarják érvényre juttatni, folyó évi szeptember hó 29-én megtartandó megyei közgyűlésen kilépésüket bejelenteni sziveskedjenek, hogy így helyet adva megynék azoa fiainak, kik teljes függetlenséggel szolgálhassák megynék közérdekét, Hont törvényhatóságában is kidomboruljon azon ép, melyet Széll Kálmán törekvése a jövő század számára, a maga tisztaságában megalkotni szándékozik.

Nyilatkozat.

Az Egyetértés e hónap 12-én megjelent számában a kassai függetlenségi pártot élesen megtámadta, mert részvétet Horánszky ünneplésében. Erre a támadásra a kassai függetlenségi pártgyűlésükön válaszképpen az alábbi határozatot hozták:

A kassai függetlenségi és 48-as párt fel-

emelt fővel és büszkén urbi et orbi hirdeti azt, hogy a kassai nemzetipártial karöltve hosszú időn át fáradságot nem kímélve küzdött a politikai tisztességtelenségre és erőszakra alapított Bánffy-Tisza rendszer ellen és hogy a jövőben is minden törekvése oda fog irányulni, hogy ez a rendszer hydra-fejét többé föl ne emelhesse.

A kassai függetlenségi és 48-as pártnak al-elnöke Stecker Károly a párt megbízásából és helyeslése mellett cselekedett tehát akkor, a midőn elvtársai és a párt vezérégyénei kíséretében Horánszky Nándornak, annak a férfinak üdvözlésére sietett, a ki mint fegyvertárs hervadtatlan érdemeket szerzett a sötétlélküli Bánffy-Tisza rendszer legyőzésében és a kibén az egész nemzet közvéleménye zálogát bírja annak, hogy a kormányzati szellem nem lesz többé a politikai erkölcselenségre és a brutális erőszakra alapítva — hanem egész teljességében és a közkormányzat minden ágában megvalósítva a törvényt, jog és igazság uralma, mi nélkül sem belsőleg és erkölcsileg meg nem erősödhetik, sem jövőjét kellő módon és akaratára szerint elő nem készítheti.

Miért is a kassai függetlenségi és 48-as párt azt a gyanusítást, melyet az Egyetértés hasábjain — névtelenül ugyan, de bizonyára Eötvös K. által világáá bocsátott — önérettel visszautasítja. Stecker Károly alelnökének bizalmat szavaz és egyuttal kijelenti, hogy Eötvös Károlyt politikai vezérének el nem ismeri azon oknál fogva, mert a mult ülésszakban lefolyt parlament küzdelemben minden kétséget kizáró módon meggyőződött arról, hogy Eötvös Károly politikájának alagondolata melyen alatta jár azoknak a követelményeknek, melyeket pedig a közelét erkölcsi rendje mindenkiől megkíván, a ki arra vágyik, hogy nemzetének vezériféja lehessen.

Miután pedig a magyar haza állami és gazdasági függetlensége csak azon az uton közelíthető meg és érhető el, melyen a politikai morál és tisztesség csillagfénye kalauzolja az emberek elméjét és akaratát, a kassai függetlenségi 48-as párt megvételssel fordul el az Eötvös-féle politikai iránytól, mely odavezetne, hogy a Tisza-Bánffy had újra a nemzet nyakára kerüljön.

A kassai függetlenségi és 48-as pártnak Kassán 1899. évi szeptember hónap 14-én tartott pártgyűléséből.

Hamar Ferenc,
pártérkezleti elnök.
Szabóer Béla dr.,
jegyző.

Erzsébet királyné emlékezete. *)

Mélyen tisztelt közgyűlés!

E pillanatban, melyet a magyar nemzet drága halottjának emlékezetil akarunk szentelni, én jobb szeretnék imádkozni, semmint szónokolni, jobb szeretnék a királyné egyszerű koporsója mellé térdelni, semmint könnytelen szemekkel a közgyűlés előtt megjelenni. A nagy fájdalommal sujtott ember összekulcsolt kezekkel imára tér. Így tett a magyar nemzet is most egy évre, midőn mélyen megtörve kellett hallania, hogy a leg-nemesebb királyi szívnek vére ontatott: koszoruba gyűjtötte az ősznek hervadó virágait: a haza berkeiből és koszoruját a letépett legszebb virág, a meggylólt királyné koporsójára tette, azután leterdelt, imádkozott és könnyezett.

Volt is miért könnyeznie t. közgyűlés! Hiszen annak a fénységes asszonynak ravatalára borította az örökbűcsu szemfödőjét, a kibén a leggondosabb és a legszeretőbb családanyák egyikét látta és tisztelte. Volt is miért imádkoznia a magyar nemzetnek! Hiszen egy gyilkos törőcsapással azt a kegyes királynét kellett elveszítetnie, a kit ő legjobban szeretett és a ki őt legjobban szeretete.

Ha visszapiillantok zajos politikai multunkra és a királyné akkori viszonyát veszem a magyar nemzethez, mint ha a csillagos mennybolbt látnám felettünk felragyogni. Ha pedig az ő édes anyai szerető szivébete kintek, akkor a felhős villámoktól megszaggatott szomorú eget látom benne. Szép, gazdag és viharos volt földi élete. Szép női erőnyekben, gazdag nemzeti örömköben és viharos anyai fájdalmakban.

Meg kell vallanom f. közgyűlés, hogy midőn a boldogult királyné emléke mellett mélységes fiúi kegyelettel eltelve állok és arról szólni akarok, győgne örömet a feladat terhe alatt ingadozni érzem. De mégis szívem lángját fellebbantja, erőmet fokozza és tagjaimat fenntartja az a jóleső tudat, hogy az ő feledhetetlen emlékenél, oly édes anyjáról akarok szólni, a ki úgy szeretete gyermekét, hogy testét-lelkét megtörte elveszített fiának határtalan szeretete és hogy annak a jószágos királyné emlékének akarok kegyelettel adózni, aki a nemzetnek lelkes öröme, legkegyetlebb asszonya és nehéz időkben védőangyala volt.

Szabad lesz ma nekem a királyi termek belsejébe hatolni, hogy ott ismételten lássam az ő nemes alakját, lássam imázsmolyára térdelve, buzgóan imádkozni. Ő nem tartozott a közönséges lelkek közé. Gazdag volt érzelemvilága, mint egy kincses bánya, s érzelmei, mint a tenger, mélységesek. De ezen aranybányában a világosodó szövének,

*) Felolvasta dr. Majláth Gusztáv Károly erdélyi püspök az EMKE gyulafehérvári közgyűlésén.

e széles tengeren a vezéresillag a szeretet lángja volt. Szerette gyöngéden királyi hitvesét, rajongott gyermekeiért, szeretete egész környezetét, szeretete minden egyes alattvalóját, szeretete az erényt, szeretete a művészeteket, szeretete az Istent, mert szeretett imádkozni. Imádkozott ő sokszor, de nem magányosan, mert anyja volt és a feszület előtt nagyon szeretete látni imádkozó gyermekeit. Honnan tanulhatták volna, ha ő töle nem tanulták, helyesebben ő töle nem örökölték leánygyermekai azt a kiváló nagyságot, — a melyet méltán bámulunk egy külső megjelenésükben, mint egyszerű és nemes szivünkben, egy kastély termeiben, mint annak kápolnájában, a hol a ház feje, az udvar központja, az élet öröme, a tettek tanácsadója maga az Ur Jézus? Ő volt az a fejedelemasszony, a ki a vasár- és ünnepnapokon, bármerre is utazott, soha szent misét nem mulasztott, a ki igen gyakran járult és vezette gyermekeit a legméltóságosabb Oltárszentséghez. Az élet számtalan mulandó örömei közt ép úgy, mint lelkének elborult pillanataiban, szívének égető fájdalmaiban gyakran kereste fel az Ur Jézust: ha templom mellett elhaladt, betért az Urhoz egy kis vigaszra, a kinél annyi édes balzsam van fantarva, annyi édes remény elrejtve a szegény szenvedő szívek számára!

Bár királyi trónuson állt és a föld gazdag fénje övezte: alázatos maradt mindig; bár ragyogó korona ékesítette fenkolt fejét: gondolkodásának és szívének egyszerűségét soha el nem vesztette. Szépségét, melyely oly bőkezűleg megáldotta az Istent, bár megbámulta a világ, a hiúság bálványainak mégsem áldozott. Mintha most is látnám, mintha most is hallanám oly lebilincselő, oly feledhetetlen vala alázatos egyszerűsége, oly vonzó, egyenes és leereszkedő a beszéde. Ezen erőnyeknek hódító ereje legközvetlenebbül természetesen a környezetét kötötte le. Az egész udvar határtalan tisztelettel, törhetetlen ragaszkodással és leirhatatlan szeretettel rajongott körülötte.

És hogyan szerették gyermekei! Ugy mint ő a gyermeket: forrón, lángolóan, kimondhatatlanul. Midőn a mayerlingi kastély ifjú halottját, a nemzet szép reményét, édes fiának hűlt tetemét maglatta, nemcsak testén roskadt össze, hanem nagy szeretete szétömlött szívében és fokevesztett áradatként letiporta lelkének legszebb virágait. A kastély azóta ájtatos apácázak imaháza, a királyné lelkének pedig édes anyai szívének szomorú kegyhelye lett. Szenvedései közepett remegő lelke mindent elfeledett a világon, csak azt az egy helyet nem bírta feledni a hol szívének kincsét, fiát örökre elveszítette. Évenkint többször zárandokolt e helyre, hogy le boruljon ott, hol gyermekének teteme feküdt, s hol most a hétfájdalom Szűz Anya mélyen megrázt szobra áll. De csodálatos, szívében nem annyira a hitnek erejével, mint az édes anya tengerfájdalmával tör vissza onnan. — Szegény édes anya! Oh kegyes királyné, te vigasztalhatatlan maradtál, anyai szíved mélyre vágott sebt meg az Isteni kegyelem balzsama sem tudja heggeszteni. Mert minden-nél mélyebb, mindennél erősebb, mindennél elragadóbb volt anyai szerelmed! És életed legszomorubb végeig kellett vonszolnod fájdalmaid terhet, vidékről-vidékre, tengerről-tengerre.

Valóban t. gyűlés, megmagyarázhatatlan, bámulatos életet élt a mi királynénk! Azt tartjuk, hogy szeretetben rejlik a boldogság. És ő mégis minél jobban szeretett, annál többet szenvedett. Rang és nagy méltóság adja boldogságunkat, vélekednek az emberek. És ő mégis minél fenebber magasztalta a világ, annál mélyebbre sujtott a csapások keze által. Gazdagságban keresik mások a boldogságot, pedig világosan láthatni a királyné gyászos sorsából, hogy a szívnék és nem a földnek kincse tesz boldoggá. Szomorú, de nagy példa ez arra, hogy a szívnék kincseit keressük és pedig ezek közül is azokat, a melyek hervadtlanok, a melyeket el nem rabolhat tőlünk semmi hatalom, sem a véletlen játéka, sem a véres erőszak.

Tiszt. gyűlés! Mig Erzsébet királyné tetemét gyakran látogatják meg élő gyermekei a bécsi kapuczinusok templomának kriptájában, hol az édes anya rajongva szeretett fia mellett pihen örök nyugalomban: addig a magyar nemzet maga imáiban zárandokol oda és a kegyelet legszentebb adójával adózik szeretett királynéjának akkor, midőn gyakran imáiban az Ur igralmát esdi feledhetetlen halottjára és áldozatos lélekkel hordja össze filléreit, hogy az ország szívében emlékre az örök-imádás templomát emelje, melyben késő unokák is lerohassák majd a nemzet halájtát. Meg is érdemi ő, t. közgyűlés, a mi imánkat, megérdemi a nemzet imáját, az a királyné, s ki valóban magyar volt szívében úgy, mint nyelvén. Ugy szeretete magyar népet a fejedelemné, hogy megtanulta annak édes honi nyelvét, azt beszélt, sőt azon is imádkozott. Magyar nyelven szólott a magyarhoz, akár udvari környezetében, akár nyilvános megjelenéseiben látta azt; magyarul irt a magyarnak, sőt magyar levelezést folytatott leányával is.

Sok ideig semmi sem tudta földrieríteni kedélyét, de midőn utolsó ittléte alkalmával letekintett a magyar főváros párádánul szép

és folytonosan fejlődő látképére Buda vár-fokáról, kedves szemlélődésben egy perczre feledte királyi bánatát és mosolyogni kezdett. Minek mondjam el, hisz mindenki tudja, hogy mily jóakarója és kegyes védangyala volt ő a magyarnak, midőn büszkén, elégtlenül összeforrasztotta királyunk szívet nemzetünkkel, Szt. István királyi koronája még nem is érinté vállait a koronázó egyházban és ő már is fejedelni urnókn volt, aki betöltötte a magyar királyné legnemesebb hivatását: közbenjárt a nemzet és király közt.

Ujjongott a magyar, midőn Erzsébet királyné vállait érinté a korona, miként mélyen szomorkodott akkor, midőn az ő nemes szívet gyilkos gyilkos tör alatt látta elvérzeni.

Megdöbbenéssel szemlétem t. közgyűlés, hogy neki, a kinek szívet ez életben annyi fájdalom tör járta át, végre orvokzek alatt kellett meghalnia. Egyre csak azt kértem: levette tán Isten oltalmazó kezét e nemzetről, mikor megengedte, hogy gyilkos anarchista üssön halálos sebet a királyné érettség dohogó szívébe? Szorongva kértem: miért sujtott Isten a földre ily szörnyű csapással, miért rázta meg Európa népét e vérfagyasztó tragédiával? Isten nem hagyta el a magyart! Ezzel figyelmeztetni akarja őt és vele Európát, hogy ébredjen és szemléljen, különben tör és veszes kiáltás, az anarchizmus töre és gyilkos szava fogja felzavarni pihenőhelyéről.

T. közgyűlés! A kegyes királyné minden egyes eseményből szeretett következtetéseket vonni. Nem véték tehát a kegyelet ellen az ő emlékezeténél, ha én is a királyné szomorú halálának körülményeiből levonom egyszerű következtetésemet és komoly megfontolás végett a t. közgyűlés elé terjesztem.

Ki is volt az a gyilkos, a ki vakmerő kezeit az Ur felkentjére, a királynéra vetni merészelte? Az az ember az anarchizmus egyik kövitéze volt. Királyi szívet keresett a töre, mert nem az asszonyt, nem az anyát akarta bántani, hanem a tekintély, hatalom és jogrend hordozóját. Nem tett mást, mint a mit a többi anarchista: halálra kereste a fennálló rendet. Én, t. gyűlés, nem akarok követ dobni arra a nyomorult gyilkosra, nem akarom csupán az elámitott és félrevezetett gonosztevőt állítani az ítélőszék elé, hanem oda állítom elsősorban az elámitókat; azokat, a kik kezébe adták a tört, a modern hitetlen tudomány képviselőit, kik tagadják az Istent, az emberek szívéből kitepik a hitnek legutolsó gyökerét is; nem a gyilkos anarchistát, hanem az anarchizmus apját és anyját, a modern filozófát és a szociáldemokratizmust hívom tetemre a királyné koporsójához; jöjjenek, tegyék ridet kezüket a királyné néma sebére és ez ártatlan seb felett vallják meg bűneiket és tévedéseiket. Az embereket, t. közgyűlés a modern filozofia és a szociáldemokratizmus vezetői az anarchizmus örvényébe. Mind a három egyaránt istentelen, mind a három egyszerre, de más-más fegyverekkel támadja az egyház és állami tekintély képviselőit. A mai istentelen bölcsélet tavaiból, a szociáldemokratizmus bujtogató beszédeivel, az anarchizmus törrel támad a fennálló világrend ellen; a mai bölcsész istentelenül gondolkodik, a szociáldemokrata istentelenül beszél, az anarchista gyilkos. A bölcsész úgy véli, hogy nincs Isten, nincs tekintély, a szociáldemokrata fellázad ellene, az anarchista egyenesen legyilkolja. Egy egoista modern filozofus, Stiner Miksa azt vallja magáról, vagy az egyedről: én vagyok az egyetlen, a legmagasabb, az abszolút.

„En alkotom meg jogomat, s kivülem más jogforrást el nem ismerek, sem Istent, sem államot.” Egy darabka a mai bölcséletből. „Mi szociáldemokraták — mondotta Bebel a német országgyűlésen — minden tekintélyt tagadunk, akár földit, akár mennyit. Nincs Ur, nincs szolga, nincs hatóság, sem alattvaló.” Vajjon — t. gyűlés, mélytelen és tudatlan demagógok ezek? Korántsem, a szociáldemokratizmus és anarchizmus vezetői a modern műveltség magaslatán állanak. Tehát miért lázítják fel akkor a kedélyeket a hatóságok ellen, miért adnak tört embereiknek kezébe, hogy vele ártatlan királyi vért ontsanak? Azért t. közgyűlés, mert a modern bölcsélet kimetszette a műveltség talajából az ész és sziv egyetlen támaszát: az Istent. Már pedig Isten és ember, Isten és tekintély, Isten és jogrend, Isten és a rajta épülő állami és társadalmi élet elválaszthatatlan összefüggésben vannak, gyökerük az Isten. A bölcsélet száműzte a műveltség kebléből az Istent, s vele együtt vesztette el minden égi kellemét, fényét, nemességét és lett belőle nemtelen véres közü gonosztevő.

Ezen istentelen műveltséggel szemben, midőn az erdélyi magyar közművelődési egyesület előtt állok, engedjék meg, hogy fel-emeljem a valódi, az istenes műveltség lo-bogját.

Haladásunkat csak a jogrend és a tekintély vezéresillaga biztosítja, a mely fényét, ép úgy, mint minden műveltségünk az ő nemes zománczát az Istenben való mély-séges, eleven hitből nyeri. Ha nem akartuk az anarchistákunk utját hozzánk egyengetni, legyünk azon, hogy műveltségünket, a mely-

nek Erdélyben terjesztője és fejlesztője az egyesület, a hitnek szelid és megnagyugtató fénye hassa át. Ne hagyja el az egyesület ezen vezéreszallagot, mert ha az elsőtetedik és elborult nemzedékünk öntudatában, fiaink feldőlnek a jogrend minden intézményeit, kiforgatják erkölcsi tartalmából az államot, a családot, a tulajdon és rémes sötétségbe merítik az emberi műveltséget.

Ennek az egyesületnek a magyar műveltséget kell szolgálnia, azt a magyar műveltséget, a melynek a kereszténység az édes anyja és a mely évszázadokon át eleven szanczot épített a keleti műveletlenség erőszakos hatalma ellen.

A mélyen tisztelt közgyűlés méltán üli az ünnepen Erzsébet királyné végzetes halálának évfordulóját, hiszen a műveltség veszedelmét siratja a nagy királyné halálában. Midőn a modern műveltség ily véres áldozata előtt állunk, nem kell-e felgubdulnunk annak romboló hatalma ellen? Igenis t. közgyűlés! Mi, kik szeretjük nemzetünket, hazánkat, hagyományainkat és intézményeinket, mi kik a magyar faj fölényét a magyar műveltség fejlesztése által akarjuk biztosítani, minden igyekezetünkkel hassunk oda, hogy műveltségünk és haladásunk feltétlenül, a tekintély elvét, az ő legbiztosabb alapjára, az Istenre fektessük. Leheljük műveltségünkbe, különösen iskoláinkba a vallásosság éltető szellemét, hogy ez a műveltség ne véres kezű, hanem szelid lelki legyen. Ne támadjuk meg, ne is hanyagoljuk el törekvéseinkben a pozitív keresztény irányt, ne vethesse szemünkre a nagy világ, hogy iskoláinkban és egyesületeinkben nem ápoljuk a vallásosságot, az igaz keresztény érzület s hogy immár már alapot készülnék vetni nemzedékünk boldogulásának, mint a melyet már 900 év előtt vetett első sz. Királyunk, a mely alap: a mi Urunk Jézus Krisztus.

Ezen az alapon gyászolhatjuk legszebben elhunyt nagyjainkat, s közöttük boldogult királynéinkat; ezen az alapon vivhatunk meg győztesen a nyugati barbarizmus és a szociáldemokratizmus és anarchizmus, mely Istenet tagadván, örök eszmékről lemondván országokat, népeket és nemzeteket metélyez, ártatlan szivekretör, királyokat gyilkol.

„Fides Victoria nostra”, a mi hitünk lesz a mi győzelmünk. Ez mikor örök hazát ígér, megtanít szeretni, a földi hazát tisztelni a királyi vért felkarolni, a népet szeretettel s hogy egyesült erővel küzdve, a keresztény műveltség ege alatt mind a szellemi, mind a gazdasági élet törén felépíthessük a nemzet boldogulásának templomát.

Az EMKE közgyűlése.

Gyulafehérvár, szept. 17.

A szürke, ködös reggelt verőfényes délelőtt váltotta fel az EMKE gyűlés napján.

A közgyűlésre zárandókoló közönség legnagyobb kontingensét a kolozsvári közönség töltö ki. Egyházi és világi méltóságok, a hivatalok, hatóságok és testületek nagy száma jelent meg. A tanügyi férfiak köréből csak az egyetemi tanárok maradtak távol, minék oka az volt, hogy az egyetemnek is ez időben volt megnyitó ünnepélye.

Szombaton este kevesen érkeztek a vendégek közül.

Annál többen jöttek meg vasárnap, s az érkezőket a pályaháznál a túzólt zenekar a Hymnussal fogadta és Novák Ferenc polgármester szíves szavakkal üdvözölte, melyre Beldi Ákos gr. elnök felelt az EMKE nevében.

Az érkezett vendégek névsora a következő:

Albert Iván, főmérnök, N.-Enyed. Batta Bertalan birtokos, Alvincz. Batta Mihály birtokos, Alvincz. Dr. Bartók György, ev. ref. püsp. Bach Lajos gyáros, Kolozsvár. Balogh Károly tanár, Kolozsvár. Balogh Károlyné Kolozsvár. Bálint János kereskedő, N.-Enyed. Bulla István vendéglős, N.-Enyed. Gróf Bethlen Sándor, N.-Enyed. Benedek Károly lelkész, Alvincz. Gróf Beldi Ákos elnök, Kolozsvár. Beregszászy László Enkekönyv, Kolozsvár. Biró Béla apát-plébános, Kolozsvár. Bisztricsányi fejezt, N.-Enyed. Bótz Géza tanár, Szászváros. Bótz Soma tanár, Szászváros. Dr. Botz József, N.-Enyed. Boros György tanár, Kolozsvár. Bürger Albert gyáros, M.-Vásárhely. Csató János alispán, N.-Enyed. Dr. Csernátóni Gyula, tanfelügy. Beszterce. Csuka Domokos főszolg. M.-Igen. Deák György, jegyző, Alvincz. Dr. Deák Albert, ügyvéd, Kolozsvár. Deák Ernő, tanár, Szászváros. Deák Gerő, tanár, Szászváros. Ditrői József, mérnök, Kolozsvár. Dely Ödön, házfőnök, M.-Enyed. Deutsch Ede, hivatalnok, N.-Enyed. Dobál Antal, ügyvéd, Kolozsvár. Dömök Erzsébet, N.-Enyed. Draveszky, fejezt, N.-Enyed. Br. Bánffy Kázmér, m. aljegyző, N.-Enyed. Bartók Dénes, ev. ref. lelkész, M.-Igen. Dr. Ebergényi Sándor, főisp. titkár, N.-Enyed. Eöry Ernő, bank hivat., Kolozsvár. Farkas István, birtokos, M.-Vásárhely. Fekete Gábor, táblai elnök, Kolozsvár. Dr. Fenyvessy Soma, ügyvéd, Marosvásárhely. Bárány Felicitás, Árkut, Kolozsvár. Ferencz József, univ. püspök, Kolozsvár. Ferencz Ignác, Kolozsvár. Frechlinger Ernő, Kolozsvár. Fodor Gyula, főszolgabíró, Szászváros. Fogarasy Albert, colleg. igazgató, N.-Enyed. Geréb Béla, polgármester, M.-Vásárhely. Gáspár János, m. főjegyző, N.-Enyed. Gombos Ferencz, Kolozsvár. Gombos Ferencz-né, Kolozsvár. Gergely Ferencz, kereskedő, Kolozsvár. Gergely Albert, ügyvéd, Kolozsvár. Hóry Béla, ár. elnök, Kolozsvár. Bárány János, Branyicska. Jonev Elek, tiszt, ügyész, Nagy-Enyed. Ince István, mérszáros, Nagy-Enyed. Gróf Kuun Géza, M.-Németi. Gróf Kornis Viktor, Szt.-Benedek. Kovács Gyula, polgármester, Nagy-Enyed. Kovács Samu, birtokos, Alvincz. Kiss Bálint, cs. és kir.

kamarás, M.-Igen. Kovács Géza, posta főtitk. Kolozsvár. Kuszko István, Ellenzéck küldötte, Kolozsvár. Koleszár Lajos, B.-Hunyad. Király Béla, szíjgyártó, Nagy-Enyed. Király Albert könyvkötő, Nagy-Enyed. Kovács Mihály birtokos, Nagy-Enyed. Kövér János, Nagy-Enyed. Lészay Ferencz, M.-Gorbó. Lengyel György, N.-Enyed. Luka Albert mérszáros, N.-Enyed. Müller István Enke levéltáros Kolozsvár. Merza Gyula pénztáros, Kolozsvár. Molnár Károly főerdész, Zalatna. Málnásy László, Nagy-Enyed. Moor Gyula elnök, Brassó. Nagy Sándor gyógyszerész, M.-Vásárhely. Nagy Károly theol. tanár, Kolozsvár. Öberg Gusztáv bányakapitány, Zalatna. Dr. Otobán Nándor 48–49 honvéd orvos, Pál István kanonok, Kolozsvár. Pongrácz Géza főszolgabíró. Pogány János birtokos. Polez Dezső ügyv. Kolozsvár. Pollák Samu Kolozsvár. Réthy Lajos kir. tanfelügyelő, Déva. Reinhold Olivér, kir. pénzügyi, N.-Enyed. Sándor Kálmán, táblai bíró, Torda. Sándor József, főtitkár, Kolozsvár. Sándor János, bérlő, N.-Enyed. Sándor János, tanár, Szászváros. Sipos Károly, kereskedő, Kolozsvár. Solymosy Olivér, gyáros, Kolozsvár. Sombory Sándor, rendőrkapitány, N.-Enyed. Szalay Imre, miniszteri tanácsos, Budapest. Szabó Sámuel, tanár, Kolozsvár. Szana Zsigmond, gyárigazgató, Temesvár. Szász József, főszolgabíró, N.-Enyed. Szilágyi Farkas, ev. ref. lelkész, N.-Enyed. Székelyhidy Viktor, titkár, N.-Enyed. Szekula Ákos, titkár, Kolozsvár. Szócs Pál, képviselő, Alvincz. Szócs Sándor, tanár, N.-Enyed. Szvacsina Géza, polgármester, Kolozsvár. Tóth Miklós, árvaszeiki elnök, N.-Enyed. Tokay László, gazdasági titkár, Kolozsvár. Tódr József, Kolozsvár. Dr. Török István, tanár, Kolozsvár. Török Bertalan, országgy. képviselő, Nagy-Enyed. Turnovszky Mór, titkár, Maros-Vásárhely. Taussig Hugó, ker. kam. elnök, M.-Vásárhely. Dr. Vajda Géza ügyvéd, H.-M.-Vásárhely. Vajda Péter kereskedő, N.-Enyed. Dr. Vajna Gábor főbíró, Brassó. Dr. Varró László t. b. főjegyző, N.-Enyed. Dr. Werner Gyula képviselő, M.-Igen. Veress Dezső szerkesztő, Deés. Vitus Lajos tanár, Szászváros. Vuchetich Sándor postagazgató, Kolozsvár. Zeyk Dániel főispán, N.-Enyed. Zeyk Gábor képviselő. Zeyk Kálmán birtokos, Dr. Zakariás János szerkesztő, Brassó. Dr. Hermann Antal Kolozsvár. Glück Mór birtokos, Alvincz. Dr. Gyalui Farkas hírlapíró, Kolozsvár. Szilágyi Albert polgármester, Deés. Bód Péter igazgató, N.-Szében. Schaller József, bányafőnök, V.-Hunyad. Stronjny Roman polgármester, V.-Hunyad. Cseh László földbírtokos, V.-Hunyad. Tauber Kornél hírlapíró, Budapest.

A vendégek részére hosszu kocsisor állt a pályaház előtt, melyen bevonultak a városba a Hungária elé s kiki szállására tért.

Felvonulás.

D. e. 11 órakor az Emke lobbója alatt vonultak fel a várbán levő gimnásiumi épületbe, melynek tornacsarnokában volt a gyűlés. Az Emke lobbót Sipos Károly kolozsvári kereskedő, alapító tag vitte. Az új tágas tornaterem szorongásig megtelt új közönséggel. A hallgatóság egy részét fiatal papok képezték.

Emke gyűlés.

D. e. 10 óra 20 perccor az Emke elnöksége és direktoruma helyét elfoglalván, Beldi Ákos gr. elnök jelenti, hogy Erzsébet királynéről emlékbeszéd tartására Majláth Gusztáv püspököt kérték fel. Iditványozza, hogy egy küldöttség hívja meg a püspököt a közgyűlésre. Helyeslél. Inditványozza továbbá hogy Kuun Géza gr. tiszt. elnök vezetésével Bareszty Domokos, Tauszik Hugó, Dobál Antal küldessék ki. (Helyeslés.)

Majláth Gusztáv gr. a bizottság kíséretében csakhamar megjelenván, a közönség megjelenezte. Elnök ezután részletes megnyitó beszédében az Emke fejlődését vázolja. Rámutat a kulturális akciókra és felemlíti, hogy közel másfél millió az egyesület vagyona.

A fiókvalasztmányok akeziójának ismeretése is kiterjeszkedik és felemlíti, hogy Merza Lajos Emke főpénztárost, kit súlyos betegség tart ezuttal távol, ki teljes odaadással mindig díjtalanul szolgálja az egyesületet és felsége, a közművelődés terén szerzett érdemei elismerésül kir. tanácsossá nevezte ki. (Eljenzés.)

Megemlékezik ezután az egylet halottairól, kéri a közgyűlést, hogy az egylet érdekeiért lelkes odaadással munkálkodjanak, s végül zajos éljenzés között élteti I. Ferencz Józsefet.

Bartók György püspök javasolja, hogy elnöknek szép beszéde szövegintézetek jegyzőkönyvébe és a jövő évi évkönyvben nyomattassék ki. Továbbá javasolja, hogy az elnökségnek jegyzőkönyvi köszönet szavaztassék. (Helyeslés.)

Elnök ezután a jegyzőkönyv vezetésére felkéri Csernátóny Gyulát. A jegyzőkönyv hitelesítésére Zeyk Dánielt, Fekete Gábert, Geréb Bélát küldi ki.

Sándor József az üdvözlőket jelenti be. Az üdvözlőket során felolvassa Széll Kálmán miniszterelnök leveleit, felemlíti Darányi Ignác miniszter, Torma Béla miniszteri tanácsos, Bartók Lajos, Sándor Kálmán táblai bíró, Reményik Lajos üdvözlését.

Továbbra a nagyszabasi főbíró üdvözlő leveleit. Jelenti, hogy a gyűlésen 150-en jelentek meg, Erdélynek mindhárom püspöke, Szalay Imre muzeumi igazgató, jelen van nyolcz országyűlési képviselő, eljött a gyűlésre 4 polgármester. Éljenzés.

Bejelenti a megjelent testületeket. Nagy Sándor gyógyszerész jelenti, hogy Tauszik Hugó az alapító tagok sorába lépett. Éljenzés.

Majláth Gusztáv püspök tartotta meg ezután Erzsébet királynéről gondolat kidol-

gozott emlékbeszédét, melyet azzal vezetett be, hogy inádkozni szeretne és nem emlékbeszédet tartani. Ezt külön közöljük.

Tisztelegések.

Gyűlés után az EMKE. tagok Kuun Géza gr. vezetésével megletekintették a nagy templomot, melynek építési és egyéb részleteit szakmerrettel Pál István kanonok egyház referens magyarázta meg. Azután felvonultak a püspöki lakba, hol Beldi Ákos gr. elnököt üdvözölte a tagok nevében Kuun Géza gr. tiszt. elnök, megköszönvén az egylet fejlődése érdekében kifejtett munkásságát.

Innen a társaság a püspök lakosztályába ment, a hol Majláth Gusztáv gr. fogadó termében fogda a vendégeket, a hol a király és a boldogult királyné s a pápa arcképei ekitették a falakat.

A tisztelgők nevében Kuun Géza gr. üdvözölte a püspököt a loqrögött erdélyi püspökség székhelyén, igaz, őszinto tisztelettel, a nagyra becsülésnek mély érzésével. Üdvözlő, mint az egylet választmányi tagját, mint szereplő férfit, a ki az elhunyt királynékról oly remek beszédet tartott, a melylyel az egylet történetét gazdagította.

A tagok éljenzése után a püspök kifejezte, hogy nagyon megisztelő reá nézve az egyesület köszönete. Örvend, hogy e beszéd tartására alkalmat adott. Legalább ezzel is megmutathatta az egyesület iránt érzett érdeklődését, másrésztől szívesen teljesítette a királynéről való emlékbeszéd tartására való felkérést, mert a királyi családnak köszöni családjá felmagasztaltatását, története számosságát.

Örömmel veszi tudomásul, hogy az egyesület nem sajtálta, hogy őt megbizta és mindig örömeire fog szolgálni, ha az egyesülettel karöltve működhetik.

Ezután Feilitzsch Arthur báró a kárpát-egyesület nevében, mint az EMKE leány egyesület nevében üdvözölte a püspököt, mint az egyesület alapító tagját. Köszönetet mond a támogatásért. Az üdvözlő szavakra a püspök felemlíti, hogy nem érdeklődés és rokonszenv hiánya volt nála az, hogy a kárpát-egylet gyűléséről elmaradt.

Örvend, hogy a kárpát egylet a külfölddel is megismertette törekseit a mi pártatlanul szép hazarészünkét.

A gyűlésről elmaradását indokolja azzal, hogy nagy utról tért vissza, s közelebből ismét nagyobb bérma-utrá indul.

Kérte a jelenlevőket, írják be neveiket vendégkönyvébe, hogy alkalmá legyen a tagok neveivel kik őt látogatásukkal megtisztelték, egyenkint is foglalkozni.

A jelen voltak azután megletekintették a nagy termet, hol a régi püspökök arcképei vannak felagatva, megnézték a terem mellett levő benyílóban berendezett kápolnát, hol művészi kivitelű szobrok vanna elhelyezve. Azután nevéket bejegyezték a vendégek könyvébe.

A kirándulók megletekintették az épület parkját, mely alatt körös-körül sáncok vólnak, s ezekben kazamaták vanna, melyben honvédek sinlették súlyos fogság nehé napjait. Fent a várbán több kődarab emlékeztet arra, hogy e terület hajdan római telep volt. A püspöki lakban s a parkban mindonütt izlés, rend, tisztaság látható, s ez a látogatóra tagadhatatlanul kellemes benyomást gyakorol.

Társas ebéd.

Az Emke közgyűlésére egybe gyűlekezett tagok és Gyulafehérvár város vidékének előkelősége számszerint mintegy háromszázan a Hungária szálló gazdagon felszített emeleti termében jöttek össze délután 2 órakor társas ebédre.

A társaság már teljesen együtt volt, mikor d. u. 2 óra órakor a terembe lépett gróf Beldi Ákos és Euke elnöke, a kit a jelen levők lelkes éljenzéssel fogadtak s a zene a Rákóczi indulót játszta.

Az asztalfőn ült gróf Beldi Ákos az Emke elnöke és gróf Kuun Géza v. b. t. az Emke tiszteletbeli elnöke. Ezeknek jobbján ült Zeyk Dániel főispán, balján dr. Bartók György erdélyi ref. püspök, körülöttük következtek a többi előkelőségek, ezeknek sorában többek közt Ferencz József unitárius püspök, gr. Konis Viktor alelnök, Fekete Gábor kir. táblai elnök, br. Feilitzsch Arthur, Bareszty Domokos, dr. Mohai Sándor, Török Bertalan, Szóts Pál, dr. Werner Károly, Zeyk Gábor orsz. képviselő, Szvacsina Géza, kolozsvári, Novák Ferencz gyulafehérvári, Geréb Béla m.-vásárhelyi, Kovács Gyula nagyenyedi polgármesterek, Szalay Imre min. tanácsos, Rethy Lajos kir. tanfelügyelő, dr. Ujlalussy József, Fábán Sándor, Pál István, Gergely Ignác, Tamás Áron kanonokok, Biró Béla kolozsvári apát-plébános, dr. Elekes Viktor ev. ref. esperes dr. Csernátóny Gyula kir. táv. felügyelő, Csathó János alispán, több cs. és kir. törzstiszt, igen sok előkelő hölgy, Gyulafehérvár és a vidék előkelő férfiai stb.

Gróf Majláth Gusztáv püspök, ki csak megelőző éjjel érkezett haza Budapestről, gyöngékedése miatt nem jelenhetett meg az ebéd.

A második fogás után megkösdöték a felköszöntések. Az első gróf Beldi Ákos főispán, az EMKE elnöke mondotta ékes szavakban a királyra. A köszöntőt állva hallgatták meg a végén sokszorososan és lelkesen megjelenezték, a zenekar tust húzott.

A többi felköszöntők így következtek:

Gróf Kornis Viktor a kormányra és az azt képviselő Szalay Imre miniszteri tanácsosra;

Zeyk Dániel főispán az Emke elnöke gróf Beldi Ákosra;

Gróf Kuun Géza v.b.t.t. gróf Majláth Gusztáv püspökre;

Báró Feilitzsch Arthur orsz. képviselő rendkívül érdekes beszédében Ferencz József és dr. Bartók György püspökökre;

Dr. Mohay Sándor orsz. képviselő gróf Kuun Géza diszelnökre;

Szalay Imre miniszteri tanácsos az Emke működésére, Novák Ferencz polgármester az Emke tagjaira;

Réthy Lajos kir. tanfelügyelő Alsófehér vármegyére;

Fekete Gábor kir. táblai elnök Gyulafehérvár város közönségére;

Dr. Ujlalussy József kanonok Zeyk Dániel főispánra;

Dr. Bartók György püspök a hadsereg-re;

Sándor József a hölgyekre;

Szvacsina Géza polgármester gróf Kornis Victorra;

Ferencz József püspök a sajtó képviselőire;

Dr. Elekes Viktor esperes az Ekére.

Dr. Mohay Sándor, dr. Zakariás János és dr. Fenyvessy Soma az Ekmére stb.

A Munkácsi Zsigmond vendéglős által kitűnően felszolgált ebéd étlapja ez volt:

Leves.

Hal tatár-mártással.

Bélpescenye.

Vegyes szármayok salátával és befőttel.

Tészták.

Vegyes gyümölcs. Sajt.

Fekete kávé.

Asztali bor és borszeiki víz.

Rajnai riesling.

Ebéd alatt Koka Szilárd népzenekara játszott igen szépen és válogatott magyar darabokat.

Az ebéd társaság hat óra körül oszlott szét.

Iskola felszentelés Választon.

Választ, szept. 19.

A nehéz és lélekölő munkát végző tanítóknak is volt pnteken egy szép ünnepnapjuk. Diadalt ílt ezen a napon a magyar közoktatásügy, melynek díszes csarnokát nagy ünnepségek mellett vették át és szentelték fel.

Az ünnepélyre Kolozsvárról mintegy 50-en rándultak ki. Kozma Ferencz kir. tanácsos tanfelügyelő vezetésével. Ott láttuk a következőket:

Kenessey Béla ev. ref. egyházkerületi főjegyző az egyház nevében, továbbá Kozma Ferencz, Kozma Ferenczné, Adi József, Móricz Ida, Elek Gyula, Boros Ida, Pallos Albert, Pallos Albertné, Szentgyörgyi Lajos, Pap Károlyné, Körösy József és neje, Gráf Matild, Gráf Emma, Kuszko István az ereklje muzeum őre, Demjén Ágoston, Demjén Anna, Vezér László, Biró Gyula, Dézsi László Dézsi Erzsike, Benedek József, Mináné Gutkocsy Józsa, Várad Albert és neje, Holitzer Nándor, Márton Ilona, Balázs József, Versényi Gábor, Solym János, Kovács Béla, Gspan Károlyné, Pap Aranka, Szubotin Mariska, Rigó Mari, Tucsányi Gyula luth. lelkész, Kronpecher Hermann, Hancz Gyula, Iszlai Márton, Buday Árpád, Urschitz Anna, Szilágyi Márton, Gunes Károly, Pálffy Mariska, Müller Erzsébet, Regitsán Tivadar, János József mérnök, Nagy Ferdinánd számszalva. A vidékről jelen voltak a következők:

Botos Imre, Sinczy Julia, Veress Gizella, Nagy Samu, Nagy Zoltán Kolozsról. Orosz Endre Apahidáról. Szász Sándor Patáról. Simkovits János, Begiolzsán Pál Választról. Rápai D., Stahál N., Gersman, Vásharhelyi Kolozsvárról. Montbach Jenő, br. Jósika Aladár, Tomán Ferencz, Tomán Ferenczné, Pallos Albert, Pallos Albertné, Nagy József, Nagy Józsefné, Nagy Endre, Nagy György, Oltvány László, Obicz Gyula, Dálnoki, Választról. Rácz József, Egeresről. Israi József körlelkész, Israi Józsefné, Bálint Lajos, Borasról. Szász Ferencz gazdasztiz, Jónás Bálint ev. ref. lelkész. Császár Samu és neje. Kendi-Lónáról Szentpétery Zsuzsika tanítóné, Péterfy Ferencz áll. tanító, Nagy Imre ev. ref. lelkész. Bonczhidáról Bartók Béla, Szabó Ferencz, Lakatos Dénes, Tamás Károly, dr. Grünwald Lázló, Kupsa Ágoston, Toczauer Károly, Toczauer K.-né és leánya Zsuzsika, Veszeli Anna, Kalmár László, Dézsi János Farkas József Csomafajáról, Várad Árpád, Szilágyi György, Bartha János és neje Bádokról, Tunyogi Béla és leánya Irma, id. Nagy Lajos, Bartha Pál és neje Kideről, Fülöp Mózes univ. lelk., Gaál Sándor és neje, Gaál Ilona, Gaál József.

A vendégeket Gáll Sándor a borsamenti kör elnöke üdvözölte.

Az üdvözlőre Pallós Albert válaszolt. A felvonulás a pályaházról az új iskola épületig hosszu kocsi sorral történt, melynek élén 24 nemzeti szalagos lovas, árvaléány-hajas kalappal, magyar viseletben lóháton képezte a bandériumot.

A házak mindenütt szépen fel volt lofogóva. A Bánfiyak és kastélya homlokzatán ott lengett a trikolór mellett a család színeit viselő lobogó is.

A megérkezés után az iskola szép, tágas tantermebe gyűlt össze a közönség.

A teremben az iskola alapítója, Bánffy Albert gr. és ifju szép neje Szechani lovag Montbach Sarolta, melette pedig vővere, Montbach Emma foglalt helyet. A terem girlandokkal, lobogókkal, czimerekkel szépen volt elkvte. A nagylelkű főúri párt Kozma Ferencz kir. tanácsos üdvözölte, kifejezvén, hogy a tanügynek diadalát képezi a mai nap ünnepe.

Ezután a választi daloskór a Hymnust énekelte. Vadas Albert lelkész szép imát mondott, az iskola történelmét Nagy József állami isk. tanító olvasta fel, melyből megtudtuk, hogy Bánffy Albert br. építette az iskolát, adta a telket s 120 frt évi tandíj megváltási járulékkal mindenkorra ingyenessé tette a tanítást.

Az iskolát szeretik az oláh szülők is és szívesen küldik oda gyerekeiket. Az iskolának jelenleg 160 renes, 40 ismétlő tagja van.

Kozma Ferencz kir. tanácsos tanfelügyelő, mint a kultuszminiszter képviselője magvas, szép beszédben vázolta a főúrak szerepét a régi és a jelen korban a közművelődés terén Bánffy Albert bárónak hálával említette fel nagylelkű alkotását, tolmácsolta a minster hálás elismerését és köszönetét.

A közönség nevében is hálás köszönet mond és az iskolát gondozásába át veszi s a nemes családra isten áldását kéri.

Az éljenzéssel fogadott beszéd után a kolozsvári és borsamenti tanítói kör közgyűlése következett.

Pallós Albert igazgató magvas, szép megnyitója után Nagy Endre a tanító szerepét a gyümölcsfa tenyésztés körül ismertette. Urszt Anna Gabriella az esztergomi bazilika kincseiről tartott nagy figyelem között szép beszédet. Iskolai történeteket Bartha Pál tanító tartott.

A gyűlést Elek Gyula igazgató felolvasása zárta be.

A gyűlés után az iskola nagytermében 150 terítéki banket következett, melylyel Bánffy Albert báró lepte meg a vendégeket. Az első felköszöntőt Bánffy Albert báró mondotta a király ó Felségére, Kozma Ferencz Wlassich Gyula minisztert köszöntötte fel, Pallós Albert a bárói családra, Isray József lelkész nagyon gyönyörű beszédében a tanfelügyelőt köszöntötte fel, Iszlai M. Kenessey mondott felköszöntőt, a választi r. k. plébános a gyűlés szereplőit éltette.

Kenessey Béla, Pallós Albertet köszöntötte fel, Solym János Toczauer Károly jegyzőt éltette. Tucsányi Gyula nagyon szépen kidolgozott beszédében vázolta a sajtó munkásságát a tanügyek terén is, éltette annak jelen levő képviselőjét Kuszko István muzeumi őrt. Szabó Ferencz bonczhidai plébános a gyűlésen közre működött tagokra, Várad Albert a hölgyekre, Pallós a lelkesekre, Vadas Albert a tanterületre köszöntött. Az iskola felszentelési ünnepek a bankettel véget értek.

Tanügy.

Polgári leányiskola Kézdí Vásharhelyen. Örömmel jelenti a kézdí vásharhelyi Jótékony Nőegyesület, hogy folyó év szept. 15-én a polgári leány iskola 1-5 osztályának a megnyitására engedélyt kapott és a tanévet megkezdette.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, szeptember 18.

— **Kossuth Lajos születése napja Kolozsvár.** Holnap, kedden lesz születése évfordulója Kossuth apáknak. Ennek emlékére mint már szobati lapunkban említettük, társas estély lesz.

A társas estélyt az Ács Sándor Óvárban levő „Komló” vendéglő külön szobájában tartják meg. Az estélyen Kossuth Lajos emléke fenntartására vonatkozólag, egy tervet is meg fognak beszélni. Az estély 7 órakor kezdődik s a nagy idők emlékének híveit azon szívesen látják.

— **Az egyetem megnyitó ünnepe.**

A kolozsvári Ferecz József Tudomány Egyetemen az 1899—1800-ik évet tegap délelőtt nyitották meg ünnepélyesen. Az ünnepély, a Redoute-ban volt, mely zsufoltság megtelt közönsé

gények legnemesebb patronáját siratja az elhunytban. Halála hírére az egyesület elnöksége azonnal intézkedett a részvét kifejezése iránt. A nögyelet külön, gyászjelentést adott ki, ravatalára koszorút helyez, részvétét testületileg fogja tolmácsolni a koszorúknak a ravatalra tétele alkalmával és a temetésen valamennyi tag meg fog jelenni. A választi temetésen kiküldötteivel lesz képviselve a nögyelet, mely a feledhetetlen emlékü nagy asszony halála fölött érzett fájdalomnak a köztelebről tartandó ülésen is kifejezést fog adni.

— **Kérelem.** A kolozsvári jótékony nögyelet elnöksége lapunk útján is kéri az egyesület tagjait, hogy feledhetetlen elnöke, özv. br. Bánffy Albertné temetésén együttesen szíveskedjenek megjelenni. A tagok Ferencz Józsefné belközép utcai lakásán gyűlnek össze délelőtt fél tíz órákor.

— **Az unitárius főiskola építési pályázata.** Tegnap délelőtt 11 órákor bontották fel az unitárius főiskola építési pályázatára beadott terveket az unitárius kollégium nagytermében. A terem egészen telve volt érdekelt iparosokkal. Összesen 45 ajánlat érkezett be; ezek közül 5 összes munkára, 40 pedig részleges munkára. A pályázók tulajdonképpen kolozsvári iparosok, de van közöttük több vidéki és budapesti pályázó is. Az ajánlatok fölbontásánál az intézőket különösen az lepte meg, hogy az ajánlatok általában mind kedvezőbbek, azaz *olcsóbbak*, mint a miyenekre az előzetes tervek szerint számítottak. A pályázók névsorát *Kozma* Ferencz tanfelügyelő és iskolai főgondnok olvasta fel, az ajánlatokat *Pákey* Lajos főmérnök bontotta fel és *Boros* Sándor igazgató vette jegyzőkönyvre. Az egyes munkákra beadott ajánlatok közt általában nem nagy árkülönbség mutatkozik, bár mindenféle munkánál akadt egy-egy feltűnően drága vagy olcsó ajánlat. Mellőzve a 40 részleges ajánlatot, itt csak az összes munkákra beadott ajánlatokat említjük fel, melyek sorrend szerint így következnek:

1. *Endstrasser Benedek ajánlata: 278 ezer 616 frt 99* kr. (A lebontott épületek anyagáért 5000 frtot ad.)
2. *Hirschfeld Lajos ajánlata: 292,785 frt 99* kr. (A lebontott épületek anyagáért 4000 frtot ad s kedvezményt is ad, melynek alapján az ajánlat összege 285,899 forint 14 kr.-ra száll le.)
3. *Benedek és Oriold ajánlata: 289 ezer 269 frt 75* kr. (Bontási anyag leszámlításával és kedvezménnyel együtt az ajánlat összegét 277,904 frt 43 kr.-ra szállítja le.)
4. *Reményik Károly ajánlata: 279 ezer 973 frt 12* kr. (Engedményt is tesz.)
5. *Hauszman és Társa ajánlata: 263 ezer 169 frt 92* kr. (Bontási anyagokért 2000 frtot ad.)

A döntés eredményét annak idején közölni fogjuk.

— **Női kereskedelmi tanfolyam.** A kolozsvári felsőbb leányiskolában berendezett női kereskedelmi tanfolyamot ma délelőtt nyitották meg. A tanfolyam tanárai és a növendékekhez *Kozma* Ferencz kir. tanfelügyelő intézett magvas beszédet, ezt követőleg *De Gerardo* Antónia urhölgy ismertette a tanrendet és szabályzatot. Az ideai tanfolyamra 30 növendék jelentkezett. A tanítást holnap kezdik meg.

— **Önképzőkör a főgymnásiumban.** A kolozsvári r. kath. főgymnásiumban az ifjúsági önképzőkör szombaton délután tartott alakuló gyűlésén Rietly Károly körvezető tanár elnöklötte alatt következőleg alakult meg: Elnökké egyhangulag ifj. Petrán József, főjegyzővé Ajtay K. Pál, főszerkesztővé Nagy József, pénztárossá Ivánovics Aladár, alszerkesztőkné Jakab Sándor és Ádám György, főkönyvtárnokká Csiky Zoltán, ellenőrökké Szacsuai A. és Horváth Iván. Aljegyzővé Kunecz Ödön, alkönyvtárnokokká Farkas Ádám és Petrán Tibor választottak meg.

— **Kilencz forint a buza ára.** Alacsonyabb amerikai jegyzések és igen erős hozatalok daczára a hangulát a budapesti gabonatőzsdén napok óta változatlanul szilárd volt. A malmok ugyan elkerkeztettek látják az időt készleteik kiegészítésére, mivel a lisztüzlet kedvezőbbben alakul és a liszt-kivétel is javult. Az árak a mult hét folyamán ugyan csak néhány krajczárral emelkedtek, de 70—80.000 méter-mázsa készbuza került eladásra és egy tétel tiszavidéki 82 kilogrammos buzáért már 9 forintos árt fizettek. A határ-időpiacson is kevésse emelkedtek az árak.

— **Meghívó.** Az „Erdélyi Gazdasági Egylet” igazgató választmánya 1899. évi szept. hó 20-án (szerdán) d. u. 4 órákor rendes ülést tart, melyre a tagokat tisztelettel meghívja az elnökség.

— **Széll Kálmán és a Hentzi-ügy.** A képviselőháznak a jövő szombatához egy hétre tartandó ülésében interpellációt fog intézni a függetlenségi párt egyik tagja, alkalmasint Kossuth Ferenc, a Hentzi-szobor ismeretes ügyében a miniszterelnökhöz. Széll

Kálmán, hír szerint, nyomban válaszolni fog az interpellációra. Válasza a tények tekintetében egészen azonos lesz Horánszky Nádor szepsii beszámoló beszédének idevonatkozó részével, amelyről képviselői körökben elterjedt vélekedés szerint még a beszámoló megtartása előtt tudomása volt a miniszterelnöknek.

— **Körékpárosok gyűlése.** A „Kolozsvári Körékpáros egyeslet” választmánya f. év szept. hó 19-én (kedden) délután 5 órákor a kereskedő ifjak társulatának helyiségében rendkívüli ülést tart, melyre a választmány tagjait tisztelettel meghívja az elnök.

— **Az Erdélyi bank és takarékpénztár** részvénytársaság folyó hó 11-én tartotta meg gróf Kornis Viktor elnöklötte alatt rendes havi tanácsulását. Résztvettek az igazgató-tanács részéről: br. Bánffy Ernő, gr. Beldy Ákos, gr. Beldi Kálmán, Deaky Albert, dr. Gidófalvy István, dr. Kiss Mór, Sándor József és br. Wesselényi Béla. Az igazgató-ság részéről: br. Feilitzsch Arthur, Szekula Ákos és Lendvay Emil vezérigazgató. Lendvay Emil vezérigazgató terjedelmes előterjesztésében élénken eseteltetett az intézet összes ágazatainak, a legutóbbi tanácsülés óta lefolyt két hó alatt történt fokozatos emelkedése, valamint az a kiváló fontosságú nagy lendület, mit a forgalom a beallott őszidény alkalmából nyert. Az igazgató-tanács a bemutatott nyersmérleget, annak átvizsgálása után megerősítette és az intézet fejlődéséről szóló egyéb kedvező jelentéseket egyhangulag tudomásul vette.

— **Villamos villágítás Gyulafehérvárt.** Gyulafehérvár is előbbre haladt, mint Kolozsvár, a villágítás tekintetében. Ott már e hó 15-étől a házakban, a főtéren és az utcákon villamos fény oszlatja el a sötétséget. A fogyasztás még aránylag a befektetéshez mérten kevés, mind a mellett az árak elég előnyösök a magán fogyasztókra nézve. A telep a gőzmalom mellett van. Tudósítónk azt megsejlelte. Két 180 lóerejű dinamó gép van beállítva. Gőzgép hajtja ezeket. A telep és vonalak berendezése 200 ezer forintba kerül. 16 gyertya fényű lámpát 186 darabot állítottak az utcára. A Főteret 4 drb. egyenkint 900 gyertyafényű lámpa világítja meg. Magánosoknak egy 10 gyertyafényű lámpa egy órára 1.7 krba kerül, 16 gyertya fény 2¹/₄ krba. Nagy 900 gyertyafényű lámpa pedig a széndruszszal együtt 25 frtba.

A mint nőni fog a fogyasztás ez árak tetemesen alacsony szállani. A kihasználás most még csak 40 lóerőnyi energia, azaz 29470 vattrá terjed. Kolozsvárt egy ilyen telep teljesen kihasználható volna s felényi árért szolgáltatnák a villamos erőt.

— **Az előpataki vízről** a „Székely Nemzet” után azt írta, hogy a kezeléség nem fordít elég gondot a töltésre, dugaszolásra, tisztaságra stb. Most illetékes helyről arról értesítenek, hogy a töltésnél a legnagyobb gondossággal gyakoroltatik s szigorúan ügyelnek fel arra, hogy az ívegek a töltés előtt kitisztítsassanak. Ha még fordulnak elé ritkán esetek, hogy a víz elvesztí üdőségét, az leginkább a dugó rosszasságának tulajdonítható.

— **Érdekes mentelmi bejelentés** érkezett a képviselőházhoz. A budapesti büntető járásbírósg kéri benne Hock János képviselő mentelmi jogának a felfüggesztését ama panasz alapján, a melyet Stein János kolozsvári festőművész emelt Hock ellen rágalmas és becsületsértés miatt. A panaszlevél szerint Hock tanuk előtt azt állította volna a nevezett festőművészről, hogy Párisból elintézetlen ügyek, illetve adósságok hátrahagyásával tünt el s oly dolgokat követett el, a melyek a francia hatósággal kollízióba hozták, ugy, hogy a francia hatóság körözötti őt s ha a határt átlépne, tán le is tartóztatnák; szóval Hock oly dolgokat állít róla, a melyek valódiságuk esetében ellene a büntető eljárás alapját képeznék s őt a közmegvetésnek tennék ki.

Nászutazók.

Ne szóljatok bűnös beszéddel, Istentelenség itt a guny. Mért rágódtok a hervadhatlan, Az örökké zöld koszorú?... Magatokhoz mért rántjátok le, Ki mindnyájunk közt legnagyobb? A ki felett örök ifjúság, Örök poézis s fény ragyog...

... Az a lány legyen szászor áldott, A ki lelkét ejtette meg; A ki fényes napot varázsolott A csendes, néma est felett. Ne érje guny a nászok-nászát, A sors választott öregét; Ne sértésnek a legutolsó, De talán legesodásb regét!...

— **Eljegyzés.** E hó 17-én jegyezte el *Trencsányi* R. Elek betűszedő, néhai *Trencsányi* László seb-orvos fia, Szász József helybeli derék polgár kedves és művelt leányát *Szász Rozika* kisasszonyt.

— **Mai regény-tárczáink** és az EKE-ről szóló tudósítást tárgyalalmaz miatt kimaradt.

Gyászrovat.

Br. Bánffy Albertné halála.

Kolozsvár város főterén levő Bánffy palota erekljéjén kitűzött gyászlobogó jelzi néhai br. Bánffy Albert özvegyének született gr. Esterházy Cecília urhölgynek a királyné palotahölgyének halálát.

Az elhunyt nemes urhölgy halála tegnap hajnali egy órákor következett be, négy heti szenvedés után és Kolozsvár összes előkelő köreiből mély és általános részvétet keltett fel. Különösen a főúri köröket érintette faldalmasan e halál eset, mert az elhunyt egyik ékessége egyik legtisztább tagja volt az erdélyi főnemsi osztálynak és igazi minta képe a nemes asszonyoknak, a kiknek hódolattal áldozott mindenki, a ki csak ismerte ezt a külsőleg is imponzáns szépségű, s még előhaladott korában is megkapban szép női jelenséget.

Külsőjében és belső nemességért illetve is egyike volt az elhunyt a főrangú világ legderékabb tagjainak. Szíve csupa szeretet és jószág, lelke csupa hit és vallásos buzgósággal volt mindenha eltelve és az ő szeretetét és jószágát nemesak közvetlen hozzá tartozói érezhették, hanem érezhette az egész társadalom, s különösen a szegényebb soruk, a kiknek bőkezű istápolója és ügyeiknek lelkes felkarolója volt.

Mint a jótékony nögyeletnek évek hosszú során át lelkes és áldozatkész elnöke ezt az intézményt egész odaadással és páratlan ügy szeretettel gondozta s áldásos tevékenységet fejtett ki mindeneműi közjótékonyaság és közművelődési szervezetekben.

Nevét és emlékét ezen körökben sokáig fenn fogja tartani az a lelkes buzgóság, melylyel a közjótékonyaság terén szolgálta a haza ügyét és fenn fogják tartani az ő közvetlen szerettei a kiket a felejtethetlen és szerető családfő elhunytja mélységes gyászba borított.

Az elhunyt urhölgy ezelőtt négy héttel leveje Báro Wesselényi Miklós göröcsóni kastélyában — a hol ez időben tartózkodott — lett rosszul, orrvérzése támadt, mely utóbb az agyra vette magát s a baj a leggondosabb ápolás mellett is annyira elmérgesedett, hogy ezelőtt két héttel Kolozsvárra szállították s azóta állandóan nagy betegesen fektűt.

Betegágya mellett folyton ott voltak leányai br. *Wesselényi* Miklósné és özv. *Zeyk* Danielné és néhány unokája, a kik szerető gondnal ápolták a jószágos urnót. Halála előtt pár nappal érkezett meg Budapestről fivére gr. *Esterházy* Kálmán országgyűlési képviselő, a ki az utóbbi napokban szintén a nagy beteg ágya mellett tartózkodott.

A halál tegnap hajnali 1 órákor következett be.

Tegnap már felállították a ravatalt a palotának ugyan azon termében, a melyben férja néhai Báro Bánffy Albert volt kiterítve.

A ravatalon nyugszik már díszes érczkoporsóban a nemes halott s körülötte a ravalon elhelyezett gyertyák szórják szét fényüket a gyászszal bevont teremben.

A ravatalt ma már minden körből sokan folyton látogatták.

A temetést holnap (kedd) délelőtt 10 órákor eszközlik, a gyászszertartást Bíró Béla apátplébános nagy segédlettel fogja végezni. Beszentelés után a holttestet *Válasz-utra* szállítják s az ott lévő családi sirboltban helyezik örök nyugalomra.

Legyen áldott emlékezte!

A kiadott családi gyászjelentés így szól:

Losonczy br. Bánffy Ágnes, hadadi br. Wesselényi Miklósné a maga és férje hadadi br. Wesselényi Miklós, gyermekei Miklós, Cornelia, férje zsadányi és török-szt.-miklósi gr. Almásy Imre és gyermekeik: Dénes, Ilona és Imre, Helene férje széki sz. b. gr. Teleki László Gyula és gyermekeik: Éva, Ádám, Mária, Ferenc és István, br. Bánffy Cecília özv. Zeykfalvi Zeyk Danielné és gyermekei: Albert, Géza, József, Cecília és Dániel, néhai br. Bánffy Irma, férje losonczy gr. Bánffy György és gyermekei: Katinka és Miklós, néhai br. Bánffy György özvegye, betleni gr. Bethlen Margit és gyermekei: Judit és Zsuzsanna, br. Bánffy Farkas és neje dési és újvárosi Mária, elhunyt br. Bánffy Ádám fia, br. Bánffy Albert és neje Montbach Sarolta, leánya br. Bánffy Ágnes és férje n.-várad br. Inczédy Sámuel, az elhunyt fivére: galanthai gr. Eszterházy Miguel, galanthai gr. Eszterházy Kálmán és családja nevében, mélyen megrendült szívvel jelenti, hogy forrón szeretett anyja, nagyanja, dedánya, testvér özv. *Losonczy br. Bánffy Albertné*, szül. galanthai gr. Eszterházy Ágnes néhai Erzsébet királyné ő Felségének palota hölgye, a kolozsvári jótékony nögyelet elnöke élete 72-ik özvegységének 13-ik évében, f. hó 17-én, a halotti szentségek felvétele után megszűnt élni. Hült tetemei főteri br. Bánffy palotában f. hó 19-én d. e. 10 órákor fognak beszenteltetni, és Válaszutra szállítva ott d. u. 4 órákor a családi sirboltba elhelyeztetni. Lelki üdvéért az engesztelő szent miseáldozat a kegyesrendiek templomában e hó 20-án d. e. 10 órákor fog az egék urának bemutatni. Áldás volt élete! Áldott emlékezte!

*

Az elhunyt haláláról a nögyelet a következő gyászjelentést adta ki:

A Kolozsvári jótékony nögyelet mély fájdalommal jelenti, hogy az egyesület alapítása óta egyik vezetője. 16 éve elnöke az özvegyek, árva és elhagyottak nemeselektű, áldottszívi gyámoltója, méltóságos özv. losonczy br. Bánffy Albertné sz. galanthai gr. Eszterházy Ágnes urasszony, néhai Erzsébet királyné ő Felsége palotahölgye élete 72-ik évében e hó 17-én elhunyt. Hült tetemei a főteri br. Bánffy palotában f. hó 19-én d. e. 10 órákor fognak beszenteltetni és Válaszutra szállítva ott d. u. 4 órákor a családi sirboltban elhelyeztetni.

lyeztetni. Lelki üdvéért az engesztelő szent miseáldozat a kegyesrendiek templomában e hó 20-án d. e. 10 órákor fog az egék urának bemutatni. A letörtött könnyek árja nyomán fakadt mély hála a mintálettű nőt környező igaz tisztelet, nagyra-becsülés s mindenké szeretete kísérik haló porába. Áldott emlékezte!

* *

Báro Schaller-Löwenthal Károly, csász. és kir. nyugalmazott huszár százados Beszterczén meghalt.

LEGUJABB.

Az „Ellenzék” táviratai, telefon tudósításai és sürgöny-levelei.)

Gróf Tisza István nyilatkozata.

Nagyvárad, szept. 18.

Gróf Tisza István a következő nyílt levelet intézte Hegyessy Mártonhoz:

Kedves barátom!

Egy szenzációt hujhászó nagyváradi lap egy idő óta kiváló előszere-tettei foglalkozik a „Tiszákkal“, kiknek fogadatlán prókátorául tolja fel magát.

Nem szoktam idegeskedni a sajátban megjelent kőszá hírek miatt, de az utolsó napok merész híreszteléseit után félreértésekre adhatna okot a további hallgatás.

Engedd meg tehát, hogy előttem, mint a biharmegyei szabadelvű párt helyettes alelnöke előtt, egy rövid kijelentést tegyek:

A régi szabadelvű párt minden tagjának, tehát csekélységemnek is, a Széllkormány alakulásakor kellett állást foglalnia. Tiszteességes ember előtt csak két út állott: nyíltan, bevallottan külön pártállást foglalni el, vagy loyálsan, hátsó gondolat nélkül támogatni az új kormányt.

A szabadelvű párt zömévei együtt ez utóbbi utra léptem; tettem ezt érett megfontolás után, azon meggyőződésben, hogy az ország érdeke ezt követeli. E meggyőződésemm nem változott ma sem, s mindaddig míg a kormánytól valamely életbevágó fontosságú elvi különbség el nem választ, provocatiókkal nem tördölve s tanácsot nem a „Magyarország“-tól vagy „Nagyváradi Napló“-tól, de saját lelkiismeretemtől kérve, mint a szabadelvű párt hű tagja kivánon teljesíteni kötelességemet.

A télen lefolyt ádáz pártharcz utáni egyesülés kívánt áldozatot azoktól, kik nemcsak hazafias meggyőződésük, de hazafias méltatlankodásuk egész erejét vitték e küzdelembe. Ez áldozat meghozatott minden oldalról: ma a 67-es alaphoz híven ragaszkodó, imponzáns többség összetartását az ország közérdeke parancsolóbban követeli, mint bármikor ezelőtt s akarom himni, hogy az a köteleességérzet, mely a szabadelvű pártot nehéz időkben mindig fenntartotta s győzelemre vezette, a konkolynchintök gyűlölködő intrigáin ezuttal is diadalmaskodni fog,

Igaz barátod,

gróf Tisza István.

Kossuth Ferencz a Hentzi-ügyről.

Czegléd, szept. 18.

Kossuth Ferenczet tegnap nagy ünnepélyességgel fogadták választói Czeglédén, a hol népgyűlést tartottak a Hentzi-ügyben.

A népgyűlést Molnár Sámuel nyitotta, ki után Kossuth Ferencz mondott hosszabb beszédet.

A Hentzi-ügy tényállásának ismeretése Kossuth Ferencz kifejtette a nemzet felháborodását a közhadügyminiszter tapintatlan és felháborító rendelete miatt.

Azután így folytatta:

Ezen hadügyminiszteri rendeletet méltán tekinthette gyászhiynek az ország két ok miatt.

Egyik ok az volt, mert így bebizonnyult, hogy még most is élénken emlékeznek vissza a király azokra az eseményekre, a melyek az osztrák császár kényuralma kezdetén lejártszódtak és így hiába borított fátyolt a nemzet a multra.

A második ok az, hogy a nemzet finomabb érzését sértették meg, akkor állítva fel a Hentzi emlékoszlopot, mikor annak helyére szükség van azért, hogy oda a nemes szívű királyné emléksobrát állítsák, azt bizonyították ezzel, hogy semmi nincs elfelejtve. Még mindig él a kegyelet úgy látszik azok iránt, kik a magyar haza ellen küzdöttek.

Végül a király parancsát mélyen elszomorítótnak mondja.

Lehetett volna, ugymond, a Hentzi-emlékoszlop felszentelését egész csendben végre vinni.

Hogy így történt, ezért a mostani kormányt teszi felelőssé.

A mostani kormánynak törekedni kellett volna, hogy eza katonai ünnep nélkülőzzön minden feltűnést, minden kihívó jelleget, mert bármennyire is katonai volt az ünnep, a hadsereg nem az uralkodó privát serege, hanem Magyarországé.

Nincs elég erőnk, ugymond, felelősségre vonni a kormányt e kérdésben, nem is ez a legfontosabb. Demonstráljuk azt, hogy a magyar nemzet egy része felháborodott, s egy része legalább érzi a sértést és megjegyzi magának oly időkre, mikor több ereje lesz.

Schneider alezredes felmentése.

Budapest, szept. 18.

A király, mint Bécsből sürgönyzik, elrendelte, hogy Schneider ezredes, a monarchia párisi nagykövetségénél levő katonai attaséját állásától mentse fel.

A parlament megnyitása és a munkások.

Budapest, szept. 18.

A főváros szociáldemokrata munkásai az országgyűlés újbóli összejutése alkalmából nagy tüntetésre készülnek az általános szavazati jog érdekében. A tegnapi vasárnapon e végből tízenegy munkásgyűlés volt, a melyek azonos napirenddel elhatározták, hogy a munkások szeptember 29-én az új vásártéren tüntető körmenettel kapcsolatos népgyűlést tartanak. A pártvezetőség ezonkívül esténként a főváros utcáin akar tüntetéseket improvizálni, sőt ezer munkásból álló tömeget kíván a parlament elé vezetni. Felhívták a vidéki elvtársakat, hogy egy és ugyanazon időben a nagyobb helyiségekben rendezzenek hasonló tüntetéseket.

Kérvények.

Budapest, szept. 18.

A nyári szünetek alatt egész sora a kérvényeknek és feliratoknak érkezett a képviselőház elnökségéhez, mely azokat az első ülésen fogja bemutatni. Van köztük kérvény a tűzbiztosítás államosítása, az általános szavazati jog behozatala és egy kérvény a politikai tartalmu hirlapok kaucziójának eltörlése érdekében.

Főszerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

NYILTTÉR. *)

A nagy közönség tájékoztatása és az igazság érdekében nyilvánosságra hozom, hogy miként történt a mi nagy kárunk, annyival is inkább, mert a „Magyar Polgár“-ban nincs helyesen leírva.

Egy kis szemét gyűlvén össze az udvaron, megrendeltük, hogy a kocsis vigye ki a szekérrel. Tekintettel azonban a sok esőzésre, szigoruan meghagytuk, hogy ne a hójai szőlőnkbe vigye, hanem Zobácz vagy Moldován urkóhoz.

A kocsis azonban nem fogadott szót, s a monostori gazdasági tanintézet réjtjére vitte egy borzasztó mocsáron keresztül, úgy, hogy a lovak hasig mentek a sárba. A kocsis ekkor, hogy a lovakat megtisztítsa, a Nagy-Szamoson keresztül akart hajtani. A parton állók figyelmeztették, hogy meg ne próbálja, de ő azért is belehajtott, az ár elkapta a szekeret s a két drága ló így pusztult belé a szamosba.

Losonczy Albertné.

Üzlet áthelyezés.

Van szerencsém a n. é. hölgyközönség becses tudására hozni, hogy az eddigi *Belmagyar-utca 6 sz.* alatt levő **női divat kalap és pipere üzletemet október 1-től fogva Tivoli-utca 4 sz. alá, *Br. Bánffy-udvarával szembe*, saját házamba fogom áthelyezni.**

Ezennel van szerencsém a n. é. hölgyközönség becses tudására hozni, hogy a legujabb bécsi és párisi modell-kalapjaim megérkeztek, a melyek a legfinomabb ízlésnek is megfelelőek.

A n. é. hölgyközönség becses pártfogását jövőre is felkérve

Maradok tisztelettel

Kapátán Mari,

divatárúsnő.

1—3

*) E rovat alatti közleményekért semmi felelősséget nem vállal a Szerk.

Hirdetések.

Sz. 44331—1899. II.

878. 1—1.

Hirdetmény.

A kolozsvári kir. pénzügyigazgatóság ezennel közhírré teszi, hogy a saját, valamint számvevősége hivatalos helyiségeinek fűtésére 1899—1900. téli idényben szükséges s a valószínűség szerint 272 köbméter mennyiségre tehető kemény bükk, vagy cser tűzfűtőanyag beszerzése iránt az ajánlati versenytárgyalás a pénzügyigazgatóság hivatalos helyiségében (p. ü. palota II-ik ügyosztály) f. évi október hó 2-án délelőtt 10 órakor fog megtartatni.

Felhivatnak ennelfogva az érdekeltek, hogy 50 kros bélyeggel, valamint a szállítandó tüzfűtő árának 10 százalékával, mint bánatpénzzel ellátott írásbeli ajánlataikat, melyben határozottan kiteendő, hogy ajánlattevő a részletes feltételeket ismeri és annak minden tekintetben magát aláveti — az árverésre kitűzött határnapján d. e. 10 órájáig ezen pénzügyigazgatósághoz annál bizonyosabban nyújtják be, mivel későbbben, vagy szabálytalanul beadott ajánlatok figyelmen kívül fognak hagyatni.

Ugyan ezen időig szállítandók be a pénzügyi palota udvarára a szállítási óhajtott fából egy mintától is, melynek ára az ajánlat elfogadása esetében az utolsó fizetési részlettel fog kifizetett, az el nem fogadott ajánlatok mintától fái pedig egyezség szerint fognak átvettetni.

A részletes feltételek a pénzügyigazgatóság irodavezetőjénél a hivatalos órák alatt reggel fél 8 órától d. u. fél 2 óráig naponként megtekinthetők.

Kolozsvárt, 1899. szeptember 12.

Kir. pénzügyigazgatóság.

Sz. 391—899. tkvi.

862. 2—3.

Hirdetmény.

Mező-Kecsed, község telekkönyve birtokszabályozás következtében átalakított és ezzel egyidejűleg azokra az ingatlanokra nézve a melyekre az 1886.: XXIX., 1889.: XXXVIII. és 1891.: XVI. t.-cz. a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik az 1892.: XXIX. t.-czben szabályozott eljárás a tkvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosított.

Ez azzal a felhívással tétezik közzé, hogy:

1. mindazok, kik az 1886.: XXIX. t.-cz. 15. és 17. §-sai alapján, ideértve e §§-oknak az 1889.: XXXVIII. t.-cz. 5. és 6. §-aiban és az 1891. évi XVI. t.-cz. a) pontjában foglalt kiegészítéseit is — valamint az 1889. XXXVIII. t.-cz. 7. §. és az 1891.: XVI. t.-cz. 15. §. b) pontja alapján eszközölt bejegyzések vagy az 1886.: XXIX. t.-cz. 22. §. alapján történt törlekés érvénytelenségét kimutathatják, e végből törlési keresetüket hat hónap alatt — vagyis az **1900 év márczius 15. napjáig** bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtják be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított törlési kereset annak a harmadik személyné, ki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat.

2. mindazok, a kik az 1886.: XXIX. t.-cz. 16. 18. §-ainak eseteiben, ideértve az utóbbi §-nak az 1889. XXXVIII. t.-cz. 5. 6. §-aiban foglalt kiegészítéseit is, a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak írásbeli ellentmondásokat hat hónap alatt, vagyis 1900 márczius hó 15-ik napjáig bezárólag a tkvi hatósághoz nyújtják be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő letelte után ellenmondások többé figyelembe vétetni nem fognak.

3. mindazok, a kik a telekkönyv átalakítása tárgyában tett intézkedések által, nemkülönb azok, a kik az 1. 2. pontban körülírt esetekben kívül az 1892. XXIX. t.-cz. szerinti eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogait bármily irányban sértve vélik, ideértve azokat is, a kik a tulajdonjog arányának az 1889.: XXXVIII. t.-cz. 16. §. alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, e tekintetben felszólalásokat tartalmazó kérvényeiket a tkvi hatósághoz 1900 márczius 15-ik napjáig bezárólag nyújtják be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után az átalakításkor közbejött téves bevezetésből származó igényeket jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik, az enlített bejegyzéseket pedig csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek sérelme nélkül támadhatják meg.

Egyuttal figyelmeztetnek azok a felek, a kik a hitelesítő bizottságnak eredeti okirataikat adták át, hogy a mennyiben azokhoz egyszersmind egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak, az eredetieket a telekkvi hatóságnál átvehetik.

A kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.

Teke, 1899 augusztus 27-én.

Szikszay Gyula,
kir. aljbíró.

Sz. 374—1899.

872. 1—1.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a sz.-udvarhelyi kir. törvényszék 1899. évi 3775. számú végzése következtében dr. Kovács Mór ügyvéd által képviselt székely egyleti első takarékpénztár javára Józsa Mózes Gothárd almásiai lakos ellen 65 frt és járul. erejéig 1899. évi július hó 25. foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 392 forintba becsült gazdasági eszközök, széna, szekerek és 4 lóból álló ingóságok nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a hom.-oklándi kir. járásbíró 1899. évi V. 158-2 számú végzése folytán 65 forint tőke-követelés, ennek 1899. évi január hó 32. napjától járó 6 százaléka kamatai egyharmad százalék váltódíj és eddig összesen 49 frt 08 kban bíróilag már megállapított költségek erejéig — H. Almásian alpereseknél leendő eszközössége **1899. évi szeptember hó 20. napjának délelőtti 10 órája** határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozóknak oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Oklándon, 1899 évi szeptember hó 7. napján.

Pollák Ignác,
kir. bír. végrehajtó.

Sz. 976—1899.

875. 1—1.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött bírósági végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a kolozsvári kir. törvényszék, mint csődbírósnak 8826—899. sz. végzésével Schrammer Péter kolozsvári bútorkereskedő csődtömegéhez tartozó és a csődteltár 1—140, 229—243, 249—253. tétel számai alatt felsorolt ingóságok — bútorművek — a következő feltételek mellett nyilvános árverés útján elfognak adatni:

1. Árverés alá bocsátatik a csődteltár 1—140, 220—243, 249—253., tétel számai alatt felsorolt bútorművekből álló ingók 3741 frt 50 kr. leltári becsárban. Az árverés foganatosításának határnapja 1899. évi szeptember hó 20-ik napjának délelőtti 10 órája tűztetik ki a helyszínére (Unió-utca 20. sz. alatti üzlet-helyiségbe).

2. Árverezni szándékozók tartoznak a becsárban 10 százalékát készpénzben a kiküldött kezéhez letenni.

3. Vevő köteles a vételt azonnal készpénzben a tömeggondnok kezéhez lefizetni, mit ha megtenni elmulasztana, bánatpénzének elvesztése mellett vevő felelőssége, költsége és terheire újabb árverés fog tartatni.

4. Vevő köteles a megvett ingóságokat az árverés napjától számítandó 3 nad alatt saját költségén elszállítani.

5. A csődtömeg az árúk és más ingóságok sem mennyiségeért sem minőségeért, sem pedig semminemű más tekintetben felelősséget, vagy szavatosságot nem vállal.

A vételi s nyugtábelveget vevő köteles hordozni s azt az árverés befejezése után a kiküldött kezéhez átszolgáltatni.

6. Az 1. pontban felsorolt ingókra a felsorolt feltételek mellett zárt írásbeli ajánlat is tehető, mely az árverés megkezdéséig a tömeggondnok dr. N. q. v. k. István ügyvéd kezéhez adandó át.

7. Ugy a zárt írásbeli — mint a nyilvános árverésen tett ajánlatok felett a csődválasztmány belátása szerint szabadon határoz és így fentartja magának a jogot, esetleg az összes ajánlatokat visszautasítani és új árverést, vagy a darabonkénti árverést elrendelni; a választmány határozatáról ajánlat tevőknek **1899. évi szeptember hó 20-án d. u. 4 órakor** a tömeggondnok útján értesíti; a kinek ajánlata elfogadott, arra a jelen feltételek 3. pontja nyer alkalmazást, a többiek bánatpénzüket a tömeggondnoktól elismervény ellenében szintén a jelzett időben átvethetik; a választmány határozata hozataláig a beadott, vagy szóval tett ajánlat vissza nem vehető és a ki az ellen cselekszik, arra a jelen feltételek 3-ik pontja nyer alkalmazást.

A leltározott ingók a tömeggondnoknál való jelentkezés esetén bármikor betekintheők.

8. Amennyiben az együttes — egy tömegben való árverés eredményre nem vezetne — és illetve a tett ajánlatok el nem fogadottnának, az esetben **1899. évi szeptember hó 21. és következő napjaira** — minden d. e. 9 órára a darabonkénti árverés tűztetik ki, mikor a leltározott ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szkség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Kolozsvárt, 1899 szeptember hó 1-én.

Dupschek Ignác,
bírósi végrehajtó.

Sz. 263—1899.

873. 1—1.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-sa értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a maros-ludasi kir. járásbíró 1898 évi Sp. 29—8. számú végzése következtében L. e. g. y. e. l. Kristóf ügyvéd által képviselt Nagy János javára Hirsch Adolf ellen 160 frt s jár. erejéig 1899 évi május hó 15-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 530 frtba becsült 2 ló, csikó, tehén, bival és fedéres kocsiólló álló ingóságok nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a m.-ludasi kir. járásbíró 1898. évi Sp. 29—8. számú végzése folytán 160 frt tőke-követelés, ennek 1899. évi április hó 16. napjától járó 5 százaléka kamatai s eddig összesen 35 forint 27 kban bíróilag már megállapított költségek erejéig Maros-Bogáton — adós lakásán — leendő eszközössége **1899 évi szeptember hó 22. napjának délelőtti 11 órája** határidőül kitűztetik és ahhoz venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is elfognak adatni.

Kelt Maros-Ludason, 1899 évi szeptember hó 13. napján.

Cseh Ottó
kir. bírósági végrehajtó.

Sz. 199—1899 vég.

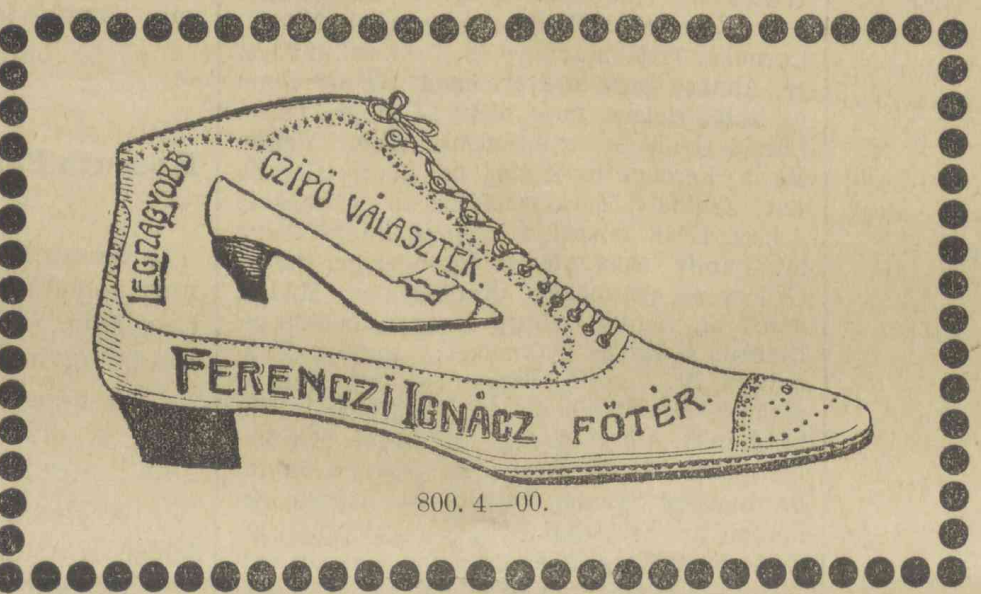
874. 1—1.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-sa értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti VI. ker. kir. járásbíró 1899. évi 98. Sp. VII. 1135—6. számú végzése következtében dr. Engel Ignác budapesti ügyvéd által képviselt budapesti Gurré Ferencz javára középplaki Bányai Mihály ellen 375 frt s jár. erejéig 1899 évi május hó 10-én foganatosított biztosítási végrehajtás útján lefoglalt és 700 frtba becsült 6 drb. ökrökből álló ingóságok nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a hidalmási kir. bíróság V. 61-3—1899. számú végzése folytán 25 frt tőke-követelés, ennek 1898 évi június hó 12. napjától járó 5 százaléka kamatai és eddig összesen 30 forint 25 kban bíróilag már megállapított költségek erejéig Középlak községben alperes lakásán leendő eszközössége **1899. évi szeptember hó 23. napjának délelőtti 10 órája** határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozóknak oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is elfognak adatni.

Kelt Hidalmáson, 1899 évi szeptember hó 12. napján.

Zs. Vitéz Caesar
kir. bír. végrehajtó.

800. 4—00.

Árverési hirdetmény.

Közhírré tétetik, hogy **f. hó 19-én délelőtt 10 órakor** az alsó-Hőjában levő 439 tkvi A † 1. rsz. ingatlan 92 forint kiáltási árral a kir. törvényszék helyiségében — 14. számú szobában elfog árvereztetni.

876. 1—1.

Dicső-Szent-Mártonban egy nagyobb kőház eladó!

Felvilágosítást ad **Szabó Albert** kir. közjegyző Székely-Udvarhelyt.

877. 1—6.

T. cz. Hölgyközönség!

Van szerencsém tisztelettel jelenteni, hogy **Unio (Belmonostor)-utca 9. sz.** alatt egy a mai kor igényeit mindenképp kielégítő

női kalap- és pipere-üzletet

nyitottam.

Javításokat és átalakításokat jutányosan és pontosan végzek.

Kolozsvárt, 1899. szeptember.

871. 1—1.

Heimberg Kata.

Uj üzletnyitás!

Van szerencsém a n. é. közönségnek tisztelettel jelenteni, hogy a helybeli piacon

főtér 34. sz. Szathmáry-féle házban

HIRSCHFELD GYÖRGY

törvényszéki legbejegyzett cég alatt

női divatáru-üzletet

nyitottam.

Dusan berendezett üzletem áru közlül különösen elismeréseméltók: a jó izléssel válogatott legujabb franczia- és angol **női ruhaszövetek** legfinomabb és olcsóbb kivitelben is, a legujabb **selymek** egész toilleteknek és diszeknek, **franczia barchettek és bársonyok, csipkék, szalagok, paszomenterie és gyöngydiszek, nap- és esőernyők, miederek**, a legjobb hírnevű Schroll féle **schiffonok, piquet-barchettek** stb. stb.

Nagy raktárt tartok **bélések- és szabó-kellékekből**, melyeket a legjutányosabb árban számítok.

Midőn üzletemet a n. é. közönség szíves pártfogásába ajánlom, ígérem, hogy azt kiérdemelni mindenkor legfőbb törekvésem leendő.

851. 5—5.

Kiváló tisztelettel
Hirschfeld György.

Elismerő nyilatkozatok.

Ő Fensége Salvalor Lipót főherczeg udvarmesterei hivatala.
Általános Asbestáru-gyár.

Ő császári és királyi Fensége Salvalor Lipót főherczeg rendkívül meg van elégedve az Asbest-talppal bélelt cipőkkel. Ő Fensége hosszabb gyalog kiránduláson használta e cipőket és érezte, hogy lábai nem fáradtak egy el, mint más közönséges cipőknél. Küldök egy pár vadász-cipőt, annak a mintájára készítenek másikat asbesttalpbéléssel ugyanannál a cipésznel s aztán küldjék ide.

Hisszük, hogy e vadász-cipők ép oly jók lesznek és ép oly megfelelőek, — amint megfelelőek voltak a szalon-cipők.

Zágráb, 1898 július 8.

KRAHL, huszárkapitány.

A nagyméltóságu magyar kir. honvédelmi miniszter által kiadott 65917/VII. számú nyilatkozatban a honvédség részére megrendelt és beszállított Asbesttalpak, hivatalosan jónak és czélszerűnek ismertettek el.

Magyarország volt miniszterelnöke a közigazgatási bíróság elnöke a kőműveseket írja:

Tisztelt Doktor ur! Az asbestbélű cipők különösképpen bizonyultak, szilárdan és puhán farok; megszűnt minden ábfájásom, úgy, hogy — azt hiszem — lábbajom semmi további orvoslást nem igényel.

Szíves tancsát köszönöm. Üzleti híve WEKERLE SÁNDOR.

Dánoson, 1897. évi szeptember 17-én.

Óvjuk lábainkat hidegtől, nedvességtől és meghűléstől.

Óvakodjunk a hamisításoktól!

Nincs többé lábfájás!

Sem tyukszem, sem izzadós láb, sem bőrkeményedés, sem lábdaganat, sem lábégés.

Rövid idei viselés után megkönnyebbül a járása annak, ki cipőjét dr. Högyse-féle az egész világon szabadalmazott asbesttalpbéléssel látja el.

Árak: Homok-talp párja **40 kr.**, egyszerű szövésű Asbest-talp **60 kr.**, kettős vastagságu **1 frt 20 kr.**

Az asbesttalpbélés kitűnőségét legjobban bizonyítja, hogy a cs. és kir. közös kadseregnek és a magy. kir. honvédségnek eddig **22,500** pár szállítattott.

Egy pár asbesttalp a legerősebb járásnál is eltart egy évig.

Szétküldés csakis utánvételt, vagy a pénz előleges beküldése mellett. Felvilágosítások, prospectusok és köszönetnyilvánítások ingyen.

Czipészek és viszonteladókak megfelelő árengedmény.

Egyedüli elárúsító raktár nagyban és kicsinyben

826. 5—52

Lakatos József „Koronás áruháza” Kolozsvárt, Belkőzép-utca 13. szám.

Diszmű, játék, rövidáru, cipő, üveg és porcellán áruk nagy raktára.

HADKÖTELESEK,

kik egy évi önkéntesi szolgálatukat legcsinosabb, legjutányosabb és a szabálynak teljesen megfelelő

egyenruha és felszerelésekben

óhajják teljesíteni, forduljanak

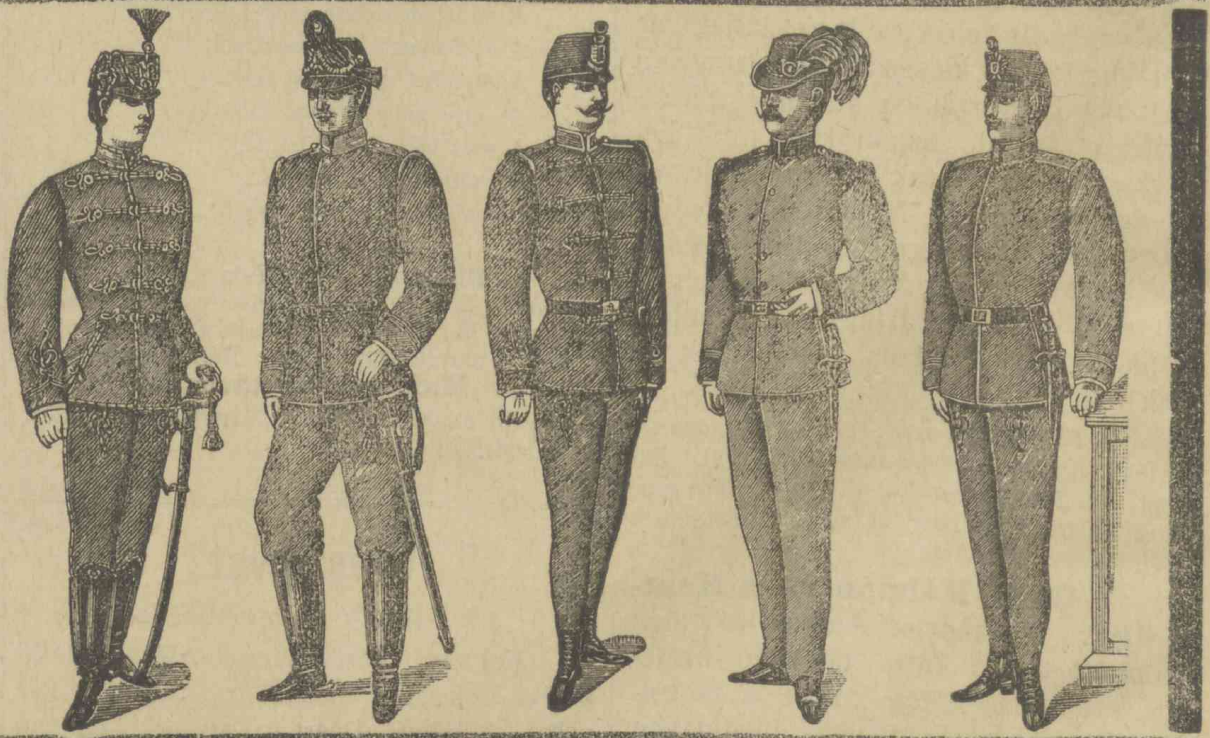
KRAUSZ ADOLF és FIA

udvari szállítók

hadfelszerelés és egyenruházati intézetéhez

Kolozsvárt, Unió-utca.

694.10—***.

Ny. Magyar Mihály „Ellenzék” nyomdájában Kolozsvárt, Belkőzép-utca 33. sz. alatt. Telefonszám 233.